

del verb, tal com veiem en italià antic (*colgo, colga*, etc.), de manera que és lògic trobar els subjuntius *cúlliga, cùlligua, cullegats* encara en docs. ross. de 1380, 1399 (Alart, junt, però, amb *cullitats* 1370, 1396), i fins és versemblant que siguin manteniment d'una irregularitat antiga els subjuntius (3.ª pers.) *kúlgo* sentit a Tor de Vall Ferrera (1932), *cullga* en el val. de MGadea (*T. del Xè* II, 98), *kúigi* (o *kúigi*) pertot a les Illes (Moll).

El que més interessa és la forma del participi pasat. La vocal en llatí era COLLECTUS, -ECTA. S'ha d'esperar, doncs, que el participi fos *collet*, *colleta*, que de fet encara predomina antigament: «que cascú --- puscha vendre tota ortalissa que li fos romasa, *cuyleta* dins son alberch, en les dites festes», doc. ross. de fi S. XIII (Alart, *RLR* XI, 175); «féu los membres --- porre gitar; mes per l'àngel foren *culets*, e sebelits per crestians», *VidesR*, fº 124v2 (trad. *collecta*), per bé que ja en un dels mss. antics hi ha *cullit*; «aquesta lausor --- del cant <Gregorià> de quatre causes és *culet*», 112v1, n. 87, on el mot presenta l'acc. obsoleta 'compondre, constar' (trad. «ex quatuor *colligitur*», 316.24); «d'aquella sang *cullen* --- per relíquies --- e açò és vera veritat, que jo de la mia man n'he *colleta*», Muntaner (§ 217, Casac. VI, 50.26); «sò que trobarà *culet*, vendrà» i «les olives *cuyletes*» en docs. ross. de 1323, 1331, 1345 (Alart), *cuylates* amb é neutre a la manera mallorquina en un de 1360 (idi.).

És ben possible que d'això sigui manteniment, un poc trivialitzat, la moderna forma empordanesa i gironina *collert*, *collerta*, que jo he sentit molt a l'Empordà (RPatxot i Jubert, guixolenc, usa *recollert* en un escrit de 1912, *BDLC* III, 292) (vegeu més testimonis de *collet*, *colleta*, infra, en *recollir*) i que Moll (*l. c.*) fa arribar fins a Sant Feliu de Guíxols, Tossa i fins Pineda (cf. participis com *omplert*, *complert*, *establert*, emp. *avorrert*, *clafert*).

Però fora d'aquest ús local, el vocalisme de l'infinitiu aviat, s'estengué analògicament, mentre que la -t sorda del femení fonètic resistí millor; així fins i tot conservant l'ús verbal, de participi veritable, i a Barcelona, encara en el S. XIV: «negú revenedor --- no gos comprar --- neguna ortalissa depús que serà *cullita* --- tot revenedor --- pusca comprar --- de la dita ortalissa --- ans que sia *cullita*, en los orts e 'n los quintans» (*BABL* XI, 311; també *cuylita* part. en un doc. ross. de 1311, Alart).

Eliminant això després, quasi pertot, a benefici dels regulars *collit*, *collida*, n'ha restat, però, una robusta supervivència en el substantiu *la collita*, per a la dels productes agrícoles, originalment aplicat també a col·lectes de totes menes: «que tots los advocats, jutges e legistes, paguen en totes *culetes* veynals», mall., 1274, *BSAL* V, 410b; primitivament, en efecte, també com a subst. es mantingué el vocalisme *colleta* (cf. fr. *la cueillette*): «neguna persona --- no vene --- vin si no és de la *culleta* o del territori de la vila», «qui vene vin a menut --- sia de la *culleta* de la vila» en dos docs. de Sant Celoni, de 1370 (*BABL* XII, 131, 144), i en un doc. ross. de 1386, si bé ja apareix també *cullita*

subst. f., en docs. ross. de 1386 i 1398. Avui la forma *collita* segueix essent si fa no fa general en l'acc. substantiva agrícola; «*cuida*: cosecha» (PzCabrero) no sé pas si es troba enlloc més que a Eivissa, on vaig sentir «els grans de *sas kuidas*» o «*de ses kuidas*» fins a la vila capital (1963), per més que «la *cullida* que, si Déu nos la dóna bona ---» és també el que va llegir Calmette en un doc. ross. de 1651 (*RLR* LXIII, 99).

Bastant isolada restà la creació analògica d'un substantiu abstracte *colta*, que trobem en Desclot — «Karles feya quatre vegades l'any *colta* a les gens del regne de Sicília --- e avia-y un seu bayliu, qui *cullia* la *colta*», § 88, *NCL* III, 89.9—, i referint-se a fets de les Sicílies és raonable creure que no sigui més que un manlleu de l'it. *cólto*, *cólta*.

Amb caràcter cultista l'abstracte femení ha restat com a *collecta*, aplicat especialment als burots o oficina de cobrança de drets o tribus públics: així ja en un doc. de 1691 (Caretà, *Barbr.*, s. v. *casilla*), «després del Pla de la Capella, el límit del terme passa per la *kulékta*», Roda de Ter [1935], i a l'Empordà ho pronuncien encara amb l geminada (*la kullékta* 'els Burots de Figueres', St. Climent Sescibes, 1958).

DERIV.: *Collidor* adj. 'madur, a punt de collir' i figuradament 'casador': «En Rafel era un fadrinet que passava de *cullidor*, y vivia ab dues germanes y una cosina, també forsa madura, tota curta i grossa, que ---», MVayreda (*Puny*, XI, p. 182). En la forma fonètica no analògica, el resultat de COLLECTOR, va ser *collitor*, que encara he sentit a la REBr. en el diminutiu *kolitorét* 'cistell alt i estret, quasi cilíndric, que serveix per portar fruita' (Miravet, 1923), i que es mantenia, almenys en part, amb el sentit 'cobrador', encara en el S. XV: «*cuyllidors* del dret en general --- *cuyllitors* ---», doc. de Puigcerdà a. 1405 (CaCandi, *MiscHiCat*, II, 189); avui en la forma culta s'aplica a una mena de canal o rec, a Castelló de Farfanya, parlant del *Cami del kolektó*, que el segueix per la vora (1964), etc. *Colleire* (cf. els noms d'agent occitans en nominatiu del tipus de *beveire*, *teneire*, *correire*, oblic *bevedor*, *tenedor*, *corredor*). *Colletor*. *Collidor* 'collector'; *collidora*. *Collidura*. *Colliment*. De *collita*: *colliter*; per anomenar la màquina que cull i bat alhora en el camp, anomenada *cosechadora* pels castells, vaig proposar ja fa anys dir-ne una *collitera* i crec que ja ho he sentit a dir a gent del camp.

Acollir [mj. S. XIII] en perfet fort: «la cigala *acolc* / lo moscaylò sots l'ala, / puys l'aucé e no volc / companyia tà mala», Guillem de Cervera, v. 725a; «Devoció *acullit* e saludà Fe e Veritat ab semblant agradable», Llull (*Blanq* I, 223.22, i de nou, en participi, *acullit*, I, 240.21); *acuyllir-se*, StVicentF (*Serm.* II, 56.24); «home que és lliberal en *acullir*: homo hospitalis; lo qui *acull* en sa casa al amic: hospes; anar en casa del qui lo ha de *acullir*», OPou (*ThPu*, 321); «aqueste Tratat --- m'encontre precisat a oferir-lo a vostra soberana Grandéa, perquè Àrbre que hatja dona fruyt més regalat que-l que Vós donàreu en Bethleem no-s pot encontrar, puix yo a este m'acollixch», CROS (*AdagesR*, a. 1736, p. 4); «programa